

**Uchwała Nr LIII/254/23
Rady Gminy Mały Płock
z dnia 26 stycznia 2023 roku**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mały Płock
na lata 2023-2029.**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 Ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2023 poz. 40), oraz art.6 ust.1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U.2021 poz.1249) Rada Gminy Mały Płock uchwala co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mały Płock na lata 2023-2029, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mały Płock.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jarosław Gałązka

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE W GMINIE MAŁY PŁOCK
NA LATA 2023 - 2029**

**Rozdział I
Wprowadzenie**

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, od której jakości zależy wartość społeczeństwa oraz los jednostki. Człowiek przeżywa w niej najważniejszy okres swojego życia kształtujący między innymi styl życia, osobowość i poglądy na świat. Dom rodzinny zatem powinien być postrzegany jako środowisko ciepła, miłości i opieki, jako bezpieczne miejsce domowego ogniska, schronienie przed całym złem zewnętrznego świata. Znaczenie rodziny dla życia i sytuacji społeczeństwa pociąga za sobą odpowiedzialność za wspieranie i umacnianie rodziny. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w budowaniu właściwych relacji oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być jak najwcześniejsze i mieć charakter profilaktyczny. Dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru i cierpień. Ofiary przemocy domowej bardzo często doświadczają lęku, bezsilności i rozpacz. Ich ciało i psychika doznają ostrych urazów i podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i zagrożenia. Przemoc we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym. Przemoc domowa definiowana jest jako „każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniedbanie, które zagraża życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka tej samej rodziny, bądź poważnie szkodzi rozwojowi jego {jej } osobowości.” Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci, ale zdarza się chociaż rzadko, że i mężczyźni. Sprawcy przemocy są bezwzględni, zniewalają swoje ofiary stosując wobec nich groźby i demonstracje swojej siły. Ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne formy zachowania. Ich wyróżniającą cechą jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególne

dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu. Dlatego też większość ofiar przemocy potrzebuje pomocy innych, bez tego sama nigdy nie zdobędzie się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowanej wobec niej przemocy. Konieczne jest zatem podejmowanie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, jak również profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Wśród form przemocy wyróżniamy:

Przemoc fizyczną- popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.

Przemoc psychiczną – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie swoich poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie) stosowanie gróźb, itp.

Przemoc seksualną –wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.

Przemoc ekonomiczną –odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, itp.

Zaniedbanie - nazywane jest ukrytą formą przemocy, to niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych drugiego człowieka. Jest to często spotykana forma przemocy wobec dzieci, ludzi starszych oraz wobec osób niepełnosprawnych – przez ich rodziców, dorosłe dzieci, opiekunów czy domowników.

Najczęściej sprawcami przemocy domowej są mężczyźni. Pochodzą z różnych grup społecznych – bogaci i biedni, wykształceni i niewykształceni, z rodzin „szanowanych” i patologicznych. Niemal połowa sprawców przemocy nadużywa alkoholu. Na zewnątrz są to często osoby postrzegane jako czarujące i „normalne”, rzadko kierują swoją agresją na obcych. Według badań Instytutu Psychologii Zdrowia blisko 23% polskich studentów przyznaje, że w ich domach przynajmniej kilka razy dochodziło do przemocy fizycznej, a 37% - że do przemocy psychicznej. Jest duże prawdopodobieństwo, że w rodzinach, które sami stworzą, będą powielać te wzorce, ponieważ takie mechanizmy są im znane, nie nauczyli się innych.

Rozdział II

Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Mały Płock

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy ukazującej pełną skalę i dynamikę problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Sytuację demograficzną Gminy Mały Płock przedstawia tabela nr 1 .

Sytuacja demograficzna Gminy Mały Płock			
Określony wskaźnik	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba osób zamieszkujących na terenie Gminy	4739	4692	4653
w tym kobiety	2344	2297	2290
w tym mężczyźni	2395	2369	2363
w wieku produkcyjnym od 18 do 64 lat	3026	2989	2950
w tym kobiety	1370	1352	1336
w tym mężczyźni	1656	1637	1614
W wieku poprodukcyjnym	936	940	940
w tym kobiety	613	619	600
w tym mężczyźni	323	321	340
Dzieci i młodzież do 17 roku życia	777	763	763

*Dane pozyskane z Głównego Urzędu Statystycznego

Analiza powyższych danych wskazuje na zmniejszającą się corocznie liczbę ludności w Gminie Mały Płock. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym sięga około 32% ogółu mieszkańców. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym jest znacznie niższa niż poprodukcyjnym i obniża się. Liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym jest znacznie wyższa niż kobiet, natomiast ulega znacznej rotacji w wieku poprodukcyjnym. W wieku senioralnym mężczyzn jest o połowę mniej niż kobiet.

Gminę Mały Płock dotyka duże bezrobocie na co wskazują dane w tabeli nr 2 pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Kolnie.

Poziom bezrobocia			
Określony wskaźnik	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba osób zarejestrowanych w PUP	273	258	280
w tym kobiety	116	109	116
w tym mężczyźni	157	149	164
Liczba osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	257	245	258
Osoby długotrwale bezrobotni	208	187	189

*Dane pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Kolnie

Analizując powyższe dane należy uznać, że stopa bezrobocia w Gminie Mały Płock jest niezmiernie wysoka. Dotyka ok. 6% mieszkańców gminy Mały Płock pomimo tego, że jest to gmina typowo rolnicza. Z danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Kolnie wynika, że problem bezrobocia jest długotrwały i częściej dotyka mężczyzn niż kobiet. Statystyki wskazują, iż na przestrzeni lat problem ten wzrasta.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Małym Płocku wynika, że w 2019 r. 272 osoby z 159 rodzin objęto pomocą społeczną. W kolejnym 2020 r 242 osoby z 139 rodzin, rok 2021 217 osób z 145 rodzin. Widoczna jest znaczna tendencja spadkowa osób korzystających z pomocy społecznej.

Ze statystyk Komendy Powiatowej Policji w Kolnie wynika, że na terenie gminy w 2019 roku przeprowadzono 57 interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie, w roku 2020 przeprowadzono 52 interwencje a w roku 2021 – 48 interwencji domowych. Interwencje Policji z powodu podejrzenia przemocy domowej na przestrzeni ostatnich trzech lat znacząco się zmniejszyły.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przedstawia tabela nr 3.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Mały Płock			
Określony wskaźnik	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Założonych Niebieskich Kart	16	8	15
Powołanych grup roboczych	24	29	28
Zakończonych procedur Niebieskiej Karty	16	14	10
Zakończone a wszczęte w danym roku	7	5	6
Zakończone a wszczęte w ubiegłym roku	9	9	4
Karty które przeszły na kolejny rok	11	3 + 1 z 2019r	9

* Dane pozyskane ze sprawozdań ZI

Grupy robocza dla każdej rodziny opracowała indywidualny plan pomocy, który następnie był realizowany. Z posiadanych informacji wynika, że ofiarami przemocy najczęściej były kobiety, sprawcami przemocy natomiast mężczyźni. W większości przypadków powodem stosowanej przemocy był alkohol. Choć zjawisko przemocy istnieje, widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchomienia procedury „Niebieska Karta”, której głównym celem jest diagnozowanie problemu przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych instytucji w środowisku lokalnym oraz tworzenia warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Dane dotyczące wniosków o leczenie odwykowe skierowane do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Małym Płocku przedstawia tabela nr 4

Leczenie odwykowe			
Określony wskaźnik	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Wnioski o wszczęcie procedury zmierzającej do podjęcia leczenia odwykowego.	11	15	14
Wnioski skierowano do Sądu Rejonowego w Łomży o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego	9	12	12
Dobrowolne podjęcie się leczenia odwykowego pod	0	3	2

kontrolą członków GKRPA			
-------------------------	--	--	--

* Dane pozyskane od Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Mały Płock

Z powyższych danych wynika, że wpływa coraz więcej wniosków o wszczęcie procedury zmierzającej do podjęcia leczenia odwykowego. Znaczną większość wniosków skierowano do Sądu Rejonowego w Łomży o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. W 2020 i 2021 roku były osoby, które podjęły dobrowolne leczenie odwykowe pod kontrolą członków GKRPA.

W szkołach na terenie Gminy Mały Płock nie zauważono dotychczas zjawiska przemocy.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Rozdział III

Cele programu.

1. Zmniejszenia rozmiarów negatywnych zjawisk przemocy w rodzinie
2. Podnoszenie wiedzy w społeczeństwie i rozwijanie świadomości wobec zjawiska przemocy.
3. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji spotykających się w pracy zawodowej z problemem przemocy w rodzinie
4. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy
5. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Rozdział IV

Zadania programu

1. Podejmowanie zintegrowanych i skoordynowanych działań mających na celu szybsze i skuteczniejsze podejmowanie czynności zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz ustania przemocy w rodzinie.
2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie oraz prowadzenie działalności edukacyjno- informacyjnej.
3. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

4. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy.

Rozdział V
Harmonogram realizacji programu.

Lp.	Zadania	Opis zadań	termin	realizator
1.	Podejmowanie zintegrowanych i skoordynowanych działań mających na celu szybsze i skuteczniejsze podejmowanie czynności zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz ustania przemocy w rodzinie .	<p>1. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających za zadanie zapobieganie zjawisku przemocy</p> <p>2. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie</p> <p>3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie</p> <p>4. Opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach</p> <p>5. monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie</p>	Na bieżąco przy każdej procedurze „NK”	- OPS - ZI - Grupa Robocza
2.	Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie oraz prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej.	<p>1. rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszurek, plakatów) o problemie przemocy w rodzinie i możliwościach uzyskania pomocy.</p> <p>2. rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dla osób doświadczających przemocy oraz stosujących przemoc zawierające informacje o możliwej do uzyskania pomocy.</p>	- najmniej raz w roku - co najmniej raz w roku	-OPS -ZI Grupa robocza OPS

		<p>3.Rozmowy indywidualne z uczniami i opiekunami.</p> <p>4.promowanie wśród dzieci i młodzieży właściwych postaw i zachowań,</p> <p>5.Działania profilaktyczne dotyczące przemocy rówieśniczej</p> <p>6.Wsparcie merytoryczne i finansowe organizacji zajęć profilaktyczno-wychowawczych i obozów dla rodzin zagrożonych przemocą.</p> <p>7.Warsztaty terapeutyczne</p>	<p>W razie potrzeby</p> <p>Od 2023-2029 r.</p> <p>- w II kwartale każdego roku</p> <p>raz w roku</p> <p>co 2 lata</p>	<p>Szkoły z terenu gminy</p> <p>Szkoły z terenu gminy</p> <p>Komenda Policji</p> <p>GKRPA</p> <p>Szkoły z terenu gminy GKRPA</p>
3.	Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	1.Szkolenia dla kadry OPS , członków zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i procedury NK.	-po otrzymaniu informacji o organizowanych szkoleniach, nie rzadziej niż raz w roku	- OPS -ZI -Grupy robocze
4.	Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy.	<p>1.Kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy</p> <p>2.Kierowanie ofiar przemocy do prawnika i psychologa</p> <p>3. zapewnienie miejsc w specjalistycznym Ośrodku Wsparcia Dla Ofiar Przemocy</p>	<p>W razie potrzeby</p> <p>W razie potrzeby</p> <p>W razie potrzeby</p>	<p>Grupy robocze</p> <p>OPS Grupy robocze</p> <p>OPS</p>

		w Rodzinie,		
--	--	-------------	--	--

Rozdział VI Realizatorzy programu

1. Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Gminna Komisja d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Placówki Oświatowe Gminy Mały Płock
4. Zakład Opieki Zdrowotnej Gminy Mały Płock
5. Kolneńskie Stowarzyszenie „Rodzina”
6. Sąd Rodzinny w Łomży
7. Komenda Powiatowa Policji w Kolnie

Instytucje działające na terenie powiatu:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie
2. Sąd Rejonowy w Kolnie
3. Prokuratura Rejonowa w Kolnie
4. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Kolnie
5. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kolnie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie
6. Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Kolnie

Organizacje i Stowarzyszenia ogólnopolskie:

1. **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”-**
tel. (22) 499-37-33, 800-120-00, [e-mail: info@niebieskalinia.org](mailto:info@niebieskalinia.org)
2. **Poradnia Telefoniczna „Niebieska Linia” - 22 668 70 00**
3. **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia"**

tel. 800 120 002, e-mail: biuro@niebieskalinia.info

Rozdział VII **Spodziewane efekty realizacji programu**

1. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przeciwdziałania przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
2. Zwiększenie skuteczności i dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy.
3. Zwiększenie wrażliwości społeczeństwa wobec aktów przemocy w rodzinie i zaangażowanie w sprawy przeciwdziałania przemocy.
4. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej- przerwanie kręgu milczenia związanego z przemocą.
5. Podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie
6. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy.
7. Nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte , bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej .

Rozdział VIII **Źródło finansowania programu**

Źródłem finansowania zadań programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są środki finansowe zagwarantowane w budżecie gminy.

Rozdział IX **Monitoring, sprawozdawczość i kontrola**

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 28 lutego każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Małym Płocku. Ośrodek Pomocy Społecznej w Małym Płocku składa Radzie Gminy w Małym Płocku roczne sprawozdanie z realizacji programu do 30 kwietnia każdego roku.

Opracował: Zespół Interdyscyplinarny Gminy Mały Płock .